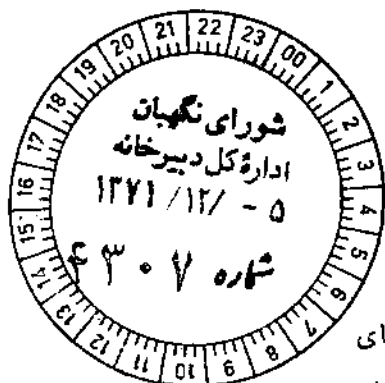

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری

لایحه « تشکیلات ، وظایف و انتخابات شوراهای
اسلامی کشور و انتخاب شهرداران » که بنا به پیشنهاد
وزارت کشور در جلسه مورخ ۱۳۷۱/۱۰/۳۰ هیأت وزیران
به تصویب رسیده است ، جهت طی تشریفات قانونی به
پیوست تقدیم می شود .

اکبر هاشمی رفسنجانی

رئیس جمهور
۷۱

۵۳۴۴۳

۱۳۷۱ / ۱۲ / ۴

رونوشت :

دفتر رئیس جمهور ، دفتر معاون اول رئیس جمهور ،
دفتر هیات دولت ، دفتر معاونت حقوقی و امور مجلس
رئیس جمهور، شورای نگهبان، وزارت کشور

بسمه تعالی

مقدمه توجیهی

به منظور پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم در چهارچوب مقتضیات محلی و جامه عمل پوشاندن به اهداف مندرج در اصول یکصد نایکصد و ششم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اهداف زیر، لایحه «تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران» به منظوری تشریفات قانونی تقدیم می گردد:

- ۱- مشارکت گسترده تر مردم در امر توسعه سیاسی و اقتصادی جامعه اسلامی.
- ۲- دخالت مستقیم آحاد مردم در انتخاب مدیران محلی و کمک در پیشبرد برنامه های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و سایر امور مهم.
- ۳- بهره گیری بیشتر از استعدادها، قابلیتها و امکانات مردمی در امور جامعه و تحقق آمال و خواسته های ملی و منطقه ای.
- ۴- گسترده تر شدن صحنه حضور مردم در امور جامعه از طریق فعالیتهای سامان یافته جمعی.

« لایحه تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران »

فصل اول - تشکیلات

- ماده ۱- به منظور پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم و نظارت بر امور روستا و شهر، شوراهایی به نام شورای اسلامی شهر و روستا و دهستان براساس مقررات این قانون تشکیل می شود.
- ماده ۲- مقصود از «شورا» در این قانون شوراهای اسلامی شهر و روستا و دهستان یا هر سه آنهاست.
- ماده ۳- دوره فعالیت هر شورا از تاریخ تشکیل چهار سال است.
- ماده ۴- تعداد اعضای شورای اسلامی روستا سه نفر و دهستان پنج نفر است.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۲ -

- ماده ۵ - در هر دهستان شورای دهستان با اکثریت نسبی از بین نمایندگان منتخب شوراهای روستاهای واقع در محدوده دهستان تشکیل می شود و در صورتی که عضو معرفی شده از شورای روستابه عضویت اصلی و علی البدل شورای دهستان انتخاب شود از عضویت شورای روستا خارج نخواهد شد.
- ماده ۶ - شورای دهستان پس از تشکیل حداقل سه چهارم شوراهای روستاهای تابع دهستان تشکیل می گردد.
- تبصره - از یک روستا بیش از یک نفر نباید در شورای دهستان حضور داشته باشد مگر اینکه تعداد روستاهای دهستان کمتر از پنج روستا باشد.
- ماده ۷ - تعداد اعضای شورای اسلامی شهر به شرح زیر تعیین می شود:
- الف - شهرهای بیش از یک میلیون نفر جمعیت ۱۱ نفر
 - ب - شهرهای بین صد هزار تا یک میلیون نفر جمعیت هفت نفر
 - ج - شهرهای کمتر از صد هزار نفر جمعیت و شهرکها پنج نفر
- تبصره - ملاک تشخیص جمعیت هر شهر ، آخرین سرشماری نفوس و مسکن است.
- ماده ۸ - شهردار همزمان با برگزاری انتخابات شورای اسلامی شهر با رای مستقیم مردم به مدت (۴) سال انتخاب می شود.
- ماده ۹ - تعداد اعضای علی البدل شورا سه نفر خواهد بود که به ترتیب اولویت از لحاظ تعداد آرا بعد از حائزین اکثریت قرار می گیرند. در صورتی که تعداد داوطلبان عضویت کمتر از ۳ نفر باشد عده اعضای علی البدل محدود به همان تعداد داوطلب خواهد بود.
- ماده ۱۰ - هرگاه عضو یا اعضای به علل مختلف از عضویت شورا خارج شوند، از اعضای علی البدل برای عضویت در شورا به ترتیب آرا دعوت می شود.
- ماده ۱۱ - استانداران ، فرمانداران ، بخشداران ، دهداران و مدیران کل و روسای ادارات می توانند در جلسات شورای اسلامی حوزه مسؤولیت خود بدون حق رای شرکت کنند.
- ماده ۱۲ - شورای روستا و شورای دهستان در واحدها و عناصری از تقسیمات کشوری تشکیل می شود که به ترتیب طبق مواد (۲) و (۳) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به نام روستا و دهستان شناخته شده باشند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۳ -

ماده ۱۳ - در مجتمع های مسکونی واقع در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها و روستاها که واحدهای مسکونی آن به صورت مستقل یا آپارتمان قابل تملک اشخاص باشد و عرفاً یا قانوناً شهرک خوانده شود و حداقل دارای (۱۰۰) خانوار باشد شورایی به نام شورای اسلامی شهرک تشکیل می گردد.

فصل دوم - انتخابات

الف - کیفیت انتخابات

ماده ۱۴ - انتخاب اعضای شورای روستا و شهر به صورت مستقیم ، عمومی، با رای مخفی و اکثریت نسبی آرا خواهد بود.

تبصره - در صورتی که آرای دو یا چند نفر از منتخبان مساوی باشد اولویت با فرد یا افرادی است که دارای مدرک تحصیلی بالاتر هستند و در صورت یکسان بودن مدرک تحصیلی ملاک انتخاب قرعه است.

ماده ۱۵ - در هر نوبت انتخابات هر شخص واجد شرایط حق دارد فقط یک با ردر یک شعبه اخذ رای با ارائه شناسنامه رای دهد.

ماده ۱۶ - در موارد زیر برگهای رای باطل می شود ولی جزء آرای مآخوذه محسوب می گردد و مراتب در صورتجلسه قید و برگهای رای مذکور ضمیمه صورتجلسه خواهد شد:

الف - آرا ناخوانا باشد.

ب - آرای که از طریق خرید و فروش به دست آمده باشد.

ج - آرای که دارای نام رای دهنده یا امضا یا اثر انگشت وی باشد.

د - آرای که کلاً حاوی اسامی غیر از نامزدهای تایید شده باشد.

ه - آرای که سفید به صندوق ریخته شده باشد.

تبصره - چنانچه برگ رای مشتمل بر اسامی خوانا و ناخوانا باشد فقط اسامی ناخوانا باطل خواهد بود.

ماده ۱۷ - در موارد زیر برگهای رای باطل می شود و جزء آرای مآخوذه محسوب نمی گردد و مراتب در صورتجلسه قید و برگهای رای مذکور ضمیمه صورتجلسه خواهد شد:

الف - کل آرای صندوقی که فاقد لاک و مهر انتخاباتی باشد.

ب - کل آرای مندرج در صورتجلسه ای که صندوق اخذ رای آن فاقد اوراق رای یا برگهای تعرفه باشد.

ج - آرای که زاید بر تعداد تعرفه باشد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۴ -

- د - آرایبی که فاقد مهر انتخاباتی باشد.
- ه - آرایبی که روی ورقه ای غیر از برگ رای انتخاباتی نوشته شده باشد.
- و - آرای کسانی که به سن قانونی رای دادن نرسیده باشند.
- ز - آرایبی که با شناسنامه افراد فوت شده یا غیر ایرانی اخذ شده باشد.
- ح - آرایبی که با شناسنامه غیر یا جعلی اخذ شده باشد.
- ط - آرایبی که با شناسنامه کسانی که حضور ندارند اخذ شده باشد.
- ی - آرایبی که از طریق تهدید به دست آمده باشد.
- ک - آرایبی که با تقلب و تزویر (در تعرفه ها ، آرا ، صورتجلسه ها ، شمارش) به دست آمده باشد.
- تبصره ۱ - آرای زاید مذکور در بند (ح) به قید قرعه از کل برگهای رای کسر می شود.
- تبصره ۲ - در صورتی که رای دهنده بیش از یک برگ رای به صندوق ریخته باشد ، همه اوراق وی باطل است و جزو آرای ماخوذه محسوب نخواهد شد.
- ماده ۱۸ - در صورتی که در برگ رای علاوه بر اسامی نامزدهای تایید شده اسامی دیگری نوشته شده باشد ، برگ رای باطل نیست و فقط اسامی اضافه خوانده نمی شود.
- ماده ۱۹ - در صورتی که اسامی نوشته شده در برگ رای بیش از تعداد لازم باشد ، اسامی اضافی از آخر خوانده نمی شود.
- ماده ۲۰ - در صورتی که در برگ رای نام یک داوطلب چند بار نوشته شده باشد فقط یک رای برای او محسوب می شود.
- ماده ۲۱ - در حوزه های انتخابیه ای که تا (۲۰) نفر نامزد انتخاباتی داشته باشد نامزدها می توانند به تنهایی یا اشتراک برای هر یک از شعبه های ثبت نام و اخذ رای ، و در حوزه های انتخابیه ای که بیش از (۲۰) نفر نامزد داشته باشد برای هرده شعبه ثبت نام و اخذ رای یک نفر نماینده به هیأت اجرایی معرفی نمایند .
- ب - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و شهرداران
- ماده ۲۲ - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط زیر باشند :
- ۱ - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران
 - ۲ - حداقل سن ۱۸ سال تمام در روز اخذ رای
 - ۳ - سکونت حداقل یک سال متوالی در محل تا زمان اخذ رای

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- ۵ -

- تبصره - کسانی که محل کار آنان خارج از محدوده حوزه انتخابیه باشد ولی افراد تحت تکفل آنان مانند همسر و فرزندان حداقل یک سال قبل از انتخابات در حوزه انتخابیه سکونت دائمی داشته باشند می توانند در همان حوزه رای دهند.
- ماده ۲۳ - انتخاب شوندگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند:
- الف - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران .
 - ب - حداقل سن ۲۵ سال تمام .
 - ج - تولد یا سکونت در محل .
 - د - اعتقاد و التزام عملی به اسلام .
 - ه - ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .
 - و - دارا بودن حداقل گواهینامه پایان دوره ابتدایی تحصیلی برای شورای روستا و دهستان ، و حداقل گواهینامه پایان دوره متوسطه تحصیلی برای شورای شهر .
- تبصره ۱ - اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی از شرایط مندرج در بند (د) مستثنی هستند ولی باید به اصول دین خود اعتقاد و التزام عملی داشته باشند .
- تبصره ۲ - تغییر محل سکونت هریک از اعضای شورا از محدوده حوزه انتخابیه به خارج از آن موجب سلب عضویت خواهد شد .
- ماده ۲۴ - اعضای هیأتهای اجرایی و نظارت انتخابات شوراها به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه تحت مسؤولیت خود محرومند .
- ماده ۲۵ - اشخاص زیر از داوطلب شدن برای عضویت در شوراها محرومند :
- الف - کسانی که در جهت تحکیم مبانی رژیم سابق نقش موثر و فعال داشته اند .
 - ب - کسانی که به جرم غصب اموال عمومی محکوم شده اند .
 - ج - وابستگان تشکیلاتی به احزاب ، سازمانها و گروههایی که غیر قانونی بودن آنها از طرف مقامات صالح اعلام شده باشد .
 - د - کسانی که به جرم اقدام برضد جمهوری اسلامی ایران محکوم شده اند .
 - ه - محکومیت به ارتداد به حکم محاکم صالح قضایی .
 - و - محکومیت به حدود شرعی مگر آنکه توبه آنان ثابت شده باشد .
 - ز - محکومیت به خیانت و کلاهبرداری و غصب اموال دیگران به حکم محاکم صالح قضایی .
- ح - مشهوران به فساد و متجاهران به فسق .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۶ -

ط - معنادران به مواد مخدر .

ی - محجوران و کسانی که به حکم دادگاه مشمول اصل (۴۹) قانون اساسی باشند .
ک - وابستگان به رژیم گذشته از قبیل (اعضای انجمنهای ده ، شهر ، شهرستان ، استان و روسای کانونهای حزب رستاخیز و حزب ایران نوین و نمایندگان مجلسهای سنا و شورای ملی سابق) .

ماده ۲۶ - هیچ یک از داوطلبان عضویت در شوراها نمی توانند همزمان در بیش از یک حوزه انتخابیه به عنوان داوطلب عضویت در شورا ثبت نام نمایند ، در غیر این صورت اسم آنان از فهرست داوطلبان حذف و از آن تاریخ به مدت چهار سال از داوطلب شدن در انتخابات شوراها محروم می گردند .

ماده ۲۷ - در هر جا که شهرداری تاسیس شده باشد یک نفر به عنوان شهر دار برای مدت چهار سال با رای مستقیم مردم به صورت عمومی ، مخفی و اکثریت نسبی آرا انتخاب خواهد شد .

ماده ۲۸ - در صورتی که هریک از شوراها به علت فوت ، استعفا یا سلب عضویت اعضای اصلی و علی البدل ، فاقد حد نصاب لازم برای تشکیل جلسه گردد ، انتخابات میان دوره ای جهت تکمیل تعداد اعضا اصلی و علی البدل و ادامه فعالیت آن برگزار خواهد شد .

ماده ۲۹ - انتخاب شوندگان به عنوان شهردار هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند :

الف - تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران .

ب - حداقل سن (۲۵) سال تمام و حداکثر (۶۵) سال تمام .

ج - اعتقاد و التزام عملی به اسلام .

د - ابراز وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران .

ه - دارا بودن حداقل دیپلم متوسطه یا معادل آن برای شهرهای تا سی هزار نفر و حداقل لیسانس یا معادل آن برای شهرهای بیش از ۳۰ هزار نفر .
و - نداشتن محکومیت موثر کیفری .

تبصره - صلاحیت و کفایت مدیریتی شهردار پایتخت به تایید وزیر کشور می رسد .

ماده ۳۰ - در صورتی که انتخابات شورای شهر و انتخابات برای تعیین شهردار همزمان باشد هر دو انتخابات با هیأت اجرایی و هیأت نظارت واحد برگزار می شود و یک شعبه ثبت نام و اخذ رای با اعضای واحد و صندوقهای مجزا برای دو انتخابات در نظر گرفته می شود .

- ۷ -

ماده ۳۱- سایر شرایط و مقررات مربوط به انتخاب شهر دار مانند شرایط و مقررات انتخاب اعضای شورای شهر می باشد.

ج- هیات اجرایی و هیات نظارت و وظایف آنها

ماده ۳۲- به منظور برگزاری انتخابات شوراهای شهر، هیات اجرایی شهرستان، به ریاست فرماندار و عضویت بالاترین مرجع قضایی محل، رئیس اداره ثبت احوال، رئیس اداره آموزش و پرورش، نماینده جهاد سازندگی و شش نفر از معتمدان محدوده شهرستان تشکیل می شود.

ماده ۳۳- برای برگزاری انتخابات شوراهای روستا، هیات اجرایی دهستان به ریاست نماینده وزارت کشور و عضویت نمایندگان دستگاههای مذکور در ماده (۳۲) و شش نفر از معتمدان محدوده دهستان تشکیل می شود.

ماده ۳۴- رسیدگی به صلاحیت داوطلبان برای احراز شرایط مذکور در این قانون به وسیله هیات اجرایی و با حضور هیات نظارت انجام خواهد شد.

ماده ۳۵- هیاتهای اجرایی مسؤول صحت برگزاری انتخابات حوزه های انتخابیه مربوط می باشند.

ماده ۳۶- به منظور نظارت بر امر انتخابات شوراهای روستا و شهر، هیاتهای نظارت استان، شهرستان و دهستان هر یک با سه نفر عضو به ترتیب زیر تشکیل می گردد:

الف- هیات نظارت استان متشکل از استاندار یا نماینده تام الاختیار وی، بالاترین مقام مسؤول دستگاه قضایی استان و یکی از معتمدان محل به انتخاب مجمع نمایندگان حوزه های انتخابیه استان در مجلس شورای اسلامی.

ب- هیات نظارت شهرستان و هیات نظارت دهستان متشکل از معتمدان محل به انتخاب هیات نظارت استان.

ماده ۳۷- عضویت هر فرد در بیش از یک هیات نظارت با عضویت به صورت همزمان در هیات نظارت و هیات اجرایی ممنوع است.

ماده ۳۸- مسایل مورد اختلاف بین هیات اجرایی و هیات نظارت در شهرستان و دهستان به ترتیب در هیاتهای نظارت استان و شهرستان مطرح و حل و فصل می شود و نظر این دو هیات قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۳۹- در انتخابات شوراهای روستا، تایید صحت برگزاری انتخابات با هیات نظارت دهستان است. ابطال کل انتخابات یک حوزه و یا ابطال آرای چند صندوق موثر

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۸ -

در نتیجه انتخابات از اختیارات هیأت نظارت شهرستان است .
ماده ۴۰ - در انتخابات شورای شهر ، تایید صحت برگزاری انتخابات با هیأت نظارت شهرستان و ابطال کل انتخابات یک حوزه یا ابطال آرای چند صندوق موثر در نتیجه انتخابات از اختیارات هیأت نظارت استان است .

ماده ۴۱ - نظر هیأت نظارت شهرستان و هیأت نظارت استان در مورد پیشنهادهایی که برای ابطال انتخابات حوزه های انتخابیه شده است ، در صورت وجود اسناد و مدارک مثبت بر اساس این قانون قطعی و لازم الاجراست و جز هیأت نظارت شهرستان (در انتخابات شورای روستا) و هیأت نظارت استان (در انتخابات شورای شهر) مقام و مرجع دیگری حق ابطال انتخابات را ندارد .

تبصره - عدم اعلام نظر هیأت های نظارت دهستان ، شهرستان و استان در مهلت مقرر به منزله تایید نظر هیأت های اجرایی می باشد .

د - تخلفات در امر انتخابات

ماده ۴۲ - ارتکاب هرگونه تقلب و تزویر در انتخابات و اعمال خلاف این قانون و آیین نامه اجرایی آن از قبیل امور ذیل جرم محسوب می شود :

الف - خرید و فروش رای .

ب - تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رای یا صورنجلسات .

ج - تهدید یا تطمیع در امر انتخابات .

د - رای دادن با شناسنامه جعلی .

ه - رای دادن با شناسنامه دیگری .

و - رای دادن بیش از یک بار .

ز - اخلال در امر انتخابات .

ح - کم و زیاد کردن آرا و یا تعرفه ها .

ط - تقلب در رای گیری یا شمارش آرا .

ی - رای گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد .

ک - توصیه به نوشتن اسم نامزد معین در ورقه از طرف اعضای شعبه اخذ رای یا هر فرد دیگری در محل صندوق رای .

ل - تغییر و تبدیل یا جعل و یا ربودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد انتخاباتی از قبیل

تعرفه و برگ رای ، صورت جلسات ، تلکسها ، تلفنگرامها و تلنگرافها .

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۹ -

- م- باز کردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک و مهر صندوقهای رای بدون مجوز.
- ن- جابه جایی ، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد انتخاباتی بدون مجوز قانونی.
- س- دخالت در امر انتخابات با سند معمول.
- ع- ایجاد رعب و وحشت برای رای دهندگان یا اعضای شعبه ثبت نام و اخذ رای با سلاح یا بدون سلاح در امر انتخابات.
- ف- دخالت در امر انتخابات با سمت معمول یا به هر نحو غیر قانونی .
- ص- ممانعت از حضور نمایندگان نامزدها در شعب ثبت نام و اخذ رای.
- ق- رعایت نکردن بی طرفی و جانبداری از نامزدهای انتخاباتی توسط مجریان انتخابات و اعضای هیئتهای نظارت استان ، شهرستان و دهستان و ناظران شعب ثبت نام و اخذ رای.
- تبصره - چنانچه وقوع جرایم مندرج در ماده فوق موجب گردد تاجریان انتخابات در یک یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رای از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه انتخابات موثر باشد مراتب جهت اخذ تصمیم به هیأت نظارت استان اعلام می گردد.
- ماده ۴۳ - مجازات تخلفات مندرج در ماده (۴۲) از دو ماه تا یک سال حبس ، یا از پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) ریال تا سیصد هزار (۳۰۰/۰۰۰) ریال جریمه نقدی خواهد بود.
- فصل سوم - وظایف شوراها
- ماده ۴۴ - وظایف و اختیارات شورای اسلامی روستا عبارتند از :
- الف- بررسی و شناخت کمبودها ، نیازها و نارساییهای موجود در روستا و تهیه طرحها و پیشنهادهای اصلاحی و عملی در این زمینه ها و ارائه آن به مقامات مسؤول ذی ربط.
- ب- جلب مشارکت و خودیاری مردم و همکاری با مسؤولین اجرایی وزارتخانه ها و سازمانهایی که در ارتباط با روستا فعالیت می کنند و ایجاد تسهیلات لازم جهت پیشبرد امور آنها.
- ج- تبیین و توجیه سیاستهای دولت و تشویق و ترغیب روستاییان جهت اجرای سیاستهای مذکور.
- د - نظارت و پیگیری اجرای طرحها و پروژه های عمرانی اختصاص یافته به روستا.
- ه- اقدام برای احداث ، اداره ، نگهداری و بهره برداری از تاسیسات عمومی ، اقتصادی ، اجتماعی و رفاهی مورد نیاز روستا در حدود امکانات هر روستا با توافق دستگاههای ذی ربط.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- ۱۰ -

و- کمک رسانی و امداد در مواقع بحرانی و اضطراری مانند جنگ و وقوع حوادث غیر مترقبه و نیز کمک به مستندان و خانواده های بی سرپرست با استفاده از خودیاریهای محلی.

ز- تلاش برای رفع اختلافات افراد و محلات و حکمیت میان آنها.

ماده ۴۵- وظایف و اختیارات شورای اسلامی دهستان به شرح زیر است:

الف- بررسی و آگاهی از مشکلات و کمبودهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی و سایر امور رفاهی دهستان و ارائه طرحها و پیشنهادهای اصلاحی به مسؤولین اجرایی منطقه و نماینده یا نمایندگان خود در مجلس شورای اسلامی.

ب- همکاری با مسؤولین اجرایی به منظور پیشبرد کارها و برنامه های عمرانی منطقه از قبیل ایجاد و مرمت راههای اصلی و فرعی دهستان، برق رسانی، لوله کشی آب آشامیدنی، کانال کشی آب زراعی، قنوات، لایروبی نهرها، تعمیر مساجد، زیارتگاهها و امور مربوط به حفظ و عمران مزارع، باغها، مراتع و جنگلها با هماهنگی مسؤولین ذی ربط منطقه و سازمانهای مملکتی.

ج- همکاری با مسؤولین اجرایی کشور و منطقه و شوراهای اسلامی روستایی جهت انجام خدمات عمومی، انتخابات سراسری و محلی، سرشماریهای جمعیتی، زراعی، دامی، صنعتی و مانند اینها.

د- همکاری با مسؤولین امر برای تهیه و تنظیم شناسنامه دهستان از طریق جمع آوری اطلاعات و آمار لازم بر اساس مشخصات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و منابع طبیعی منطقه

ه- ایجاد هماهنگی لازم بین شوراهای اسلامی روستایی واقع در دهستان.

و- نظارت بر طرحهای عمرانی منطقه و حفظ و نگهداری و بهره برداری از تاسیسات و تجهیزات عمومی و عمرانی، مزارع و مراتع و جنگلهای خارج از حیطه روستاهای موجود در دهستان.

ز- نظارت بر شوراهای روستایی به منظور رعایت وظایف قانونی.

ح- حکمیت در اختلافات میان دو یا چند روستا یا شوراهای اسلامی روستایی واقع در دهستان با یکدیگر در مواردی که جنبه پیگرد قضایی ندارد.

ط- پیگیری موارد تجاوز به حقوق عمومی که شاکی یا شاکیان در آن مورد وجود ندارد از طریق مقامات ذی صلاح.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- ۱۱ -

- ی - رسیدگی به امور عمومی دهستان یا اموری که خارج از حیطه اختیارات و وظایف شوراهای اسلامی روستاست.
- ک - رسیدگی و پیگیری مشکلات اهالی مزارع مستقل و روستاهای زیر (۲۰) خانوار که فاقد شورای اسلامی روستایی می باشند.
- ل - انتصاب فردی ذی صلاح به سمت دهدار براساس آیین نامه مربوط.
- ماده ۴۶ - وظایف و اختیارات شورای اسلامی شهر به شرح زیر است :
- الف - بررسی و شناخت کمبودها ، نیازها و نارساییهای اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی ، بهداشتی ، اقتصادی و رفاهی حوزه انتخابیه و تهیه طرحها و پیشنهادهای اصلاحی و راه حلهای کاربردی در این زمینه ها جهت برنامه ریزی و ارائه آن به مقامات مسؤول ذی ربط.
- ب - همکاری با مسؤولین اجرایی و نهادها و سازمانهای مملکتی در زمینه های مختلف اجتماعی فرهنگی ، آموزشی ، اقتصادی و عمرانی بنا به درخواست آنان .
- ج - تشویق و ترغیب مردم در خصوص گسترش مراکز تفریحی ورزشی و فرهنگی با هماهنگی دستگاههای ذی ربط.
- د - نظارت بر حسن اجرای تصمیمهای شورا و طرحهای مصوب و امور شهرداریها و چگونگی ارائه خدمات شهری و بهداشتی و اماکن عمومی در حدود وظایف.
- ه - برنامه ریزی در خصوص مشارکت مردم در انجام خدمات اجتماعی ، اقتصادی ، عمرانی ، فرهنگی ، آموزشی و سایر امور رفاهی با موافقت دستگاههای ذی ربط.
- و - اقدام در خصوص تشکیل انجمن و نهادهای اجتماعی ، امدادی ، ارشادی و تاسیس تعاونیهای تولید و توزیع و مصرف ، نیز انجام آمارگیریها ، تحقیقات محلی و توزیع ارزاق عمومی با اجازه دستگاههای ذی ربط.
- ماده ۴۷ - به استثنای مواردی که مربوط به شهرداری است ، وظایف شورای اسلامی شهرک همانند وظایف شورای اسلامی شهر ، خواهد بود .
- ماده ۴۸ - چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای شهر به عملکرد شهرداری اعتراض یا ایرادی داشته باشند ابتدا به صورت شفاهی یا کتبی توسط رئیس شورا تذکر داده خواهد شد .
- در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر موضوع به صورت سؤال مطرح خواهد شد که در این صورت رئیس شورا سؤال را کتباً به شهردار اطلاع خواهد داد . ۱۰ روز پس از ابلاغ ، شهردار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق العاده شورا و پاسخ به سؤال

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۲ -

می باشد. چنانچه شهردار از حضور استنکاف ورزیده یا پاسخ وی مکفی تشخیص داده نشود طی جلسه دیگری موضوع مجدداً^۱ به صورت سؤال که حداقل به امضای^۱ اعضای شورا رسیده باشد ارائه می شود. فاصله بین ابلاغ تانشکیل جلسه که از طرف رئیس شورا تعیین خواهد شد حداقل ده روز خواهد بود. شورا پس از طرح سؤال یا سوالات و جواب شهردار رای موافق یا مخالف خواهد داد.

در صورتی که شورا با اکثریت^۲ کل اعضا رای مخالف بدهد و شهردار به رای مذکور معترض نباشد از همان تاریخ و بلافاصله برکنار خواهد شد. چنانچه شهردار به رای مخالف شورا معترض باشد موضوع بلافاصله به هیأت حل اختلاف موضوع ماده (۵۳) این قانون ارجاع خواهد شد. رای هیأت مذکور قطعی و لازم الاجراست و شهردار از تاریخ ابلاغ نظر هیأت مبنی بر تایید نظر شورا برکنار خواهد شد.

تبصره- در فاصله بین عزل شهردار تا انتخاب شهردار جدید یکی از افراد ذی صلاح با اولویت از کارکنان شهرداری در شهر تهران با انتخاب وزیر کشور و در سایر شهرها به انتخاب استاندار عهده دار و مسؤول اداره امور شهرداری می شود.

ماده ۴۹- شورای اسلامی شهر یا هر یک از اعضای آن به عنوان شورا حق مداخله در امور اجرایی و نصب و عزل کارکنان شهرداری و امر ونهی به آنها را ندارد.

ماده ۵۰- کلیه اموال منقول و غیر منقول در اختیار شورای شهر متعلق به شهرداری مربوط است و در صورتی که شورای شهر نیاز مالی داشته باشند از طریق بودجه شهرداری همان شهر تامین می گردد.

ماده ۵۱- شوراهای اسلامی شهر و دهستان می توانند نسبت به وضع عوارض متناسب با تولیدات و درآمدهای اهالی به منظور تامین بخشی از هزینه های خدماتی و عمرانی مورد نیاز شهر و روستا، در چهارچوب سیاستهای مصوب شورای اقتصاد و طبق آیین نامه مصوب هیأت وزیران اقدام نمایند.

تبصره- اخذ عوارض یک ماه پس از ارسال هر مصوبه به وزارت کشور قابل وصول است؛ وزیر کشور می تواند در هر مقطعی که وصول هر نوع عوارض را منطبق بر سیاستهای کشور نداند نسبت به لغو آن اقدام نماید.

ماده ۵۲- شوراهای شهر و دهستان موظفند یک نسخه از کلیه مصوبات خود را جهت اطلاع به فرمانداری و شورای روستا به دهمدار حوزه انتخابیه خود و سازمانهای مربوط ارسال نمایند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

- ۱۳ -

فصل چهارم - ترتیب رسیدگی به تخلفات

ماده ۵۳ - هیأت حل اختلاف از استاندار و عالیترین مرجع قضایی استان یا نمایندگان تام الاختیار آنها و یک نفر از اعضای شورای اسلامی شهر مرکز استان به انتخاب رئیس شورا تشکیل می شود.

ماده ۵۴ - مسؤولین اجرایی در صورت اعتراض به مصوبات شوراها می توانند نظرات مستدل خود را حداکثر ظرف ۱۰ روز از تاریخ دریافت مصوبه از طریق فرمانداری به اطلاع شورا رسانده و درخواست تجدید نظر نمایند. شورا موظف به تشکیل جلسه و بررسی مجدد موضوع است. در صورتی که شورا در بررسی مجدد از رای قبلی خود نسبت به مصوبه مورد اختلاف عدول ننماید فرماندار موضوع را به هیأت حل اختلاف ارجاع می دهد. نظر هیأت یاد شده قطعی و لازم الاجراست.

تبصره - در صورتی که موضوع مورد اختلاف، مصوبه شورای شهر مرکز استان باشد نماینده شورای شهر دیگری که از حیث جمعیت بزرگترین شهر استان محسوب می شود عضویت خواهد داشت.

ماده ۵۵ - هرگاه شورای شهر و دهستان اقداماتی برخلاف وظایف مقرر، یا مخالف مصالح عمومی کشور و یا حیف و میل و تصرف غیر مجاز در اموالی که وصول و نگهداری آن رابه نحوی برعهده دارند انجام دهند، به پیشنهاد کتبی فرماندار موضوع جهت انحلال شورا به هیأت حل اختلاف ارجاع می شود؛ رای این هیأت قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۵۶ - هرگاه شورای روستا اقداماتی برخلاف وظایف مقرر و یا مخالف مصالح عمومی کشور انجام دهد با رای شورای دهستان یا به پیشنهاد فرماندار و رای شورای دهستان منحل خواهد شد.

تبصره - شورای منحل شده می تواند ظرف پنج روز از تاریخ وصول حکم انحلال به هیأت حل اختلاف شکایت نماید. رای این هیأت قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۵۷ - سلب عضویت از اعضای شورا در صورت تخلفی فرد از وظایف قانونی یا از دست دادن شرایط مذکور در ماده (۲۳) این قانون (شرایط انتخاب شوندگان) طبق تشخیص دادگاه صالح انجام خواهد شد.

فصل پنجم - سایر مقررات

ماده ۵۸ - در حوزه هایی که انتخابات آنها براساس ماده (۵۹) متوقف یا بر طبق ماده (۴۱) باطل یا براساس مواد (۵۵) و (۵۶) این قانون، شورای آن منحل شده است،

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- ۱۴ -

- انتخابات برای تشکیل شوراباید در اولین فرصت مناسب برگزار شود.
- ماده ۵۹- در حوزه های انتخابیه ای که به علت بروز حوادث غیر مترقبه و مسایل سیاسی و امنیتی برگزاری انتخابات امکان پذیر نباشد انتخابات آن حوزه ها تارفع موانع متوقف می شود. تشخیص این موانع با استاندار و تصویب وزیر کشور می باشد.
- ماده ۶۰- هرگاه هریک از شوراهای شهر و دهستان بنا به دلایل ذکر شده یا پس از تشکیل طبق مقررات قانونی منحل شود تا برگزاری انتخابات مجدد و تشکیل شورای جدید، استاندار جانشین آن شورا خواهد بود.
- تبصره ۱- جانشین شورای شهر تهران، وزیر کشور خواهد بود.
- تبصره ۲- جانشین شورای روستا، شورای دهستان می باشد.
- ماده ۶۱- کلیه وزارتخانه ها، سازمانها، ادارات دولتی و موسسات وابسته به دولت و نهادها و کلیه سازمانهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است موظفند حسب درخواست وزارت کشور، استانداران، فرمانداران و دهداران، کارکنان و سایر امکانات خود را تا خاتمه انتخابات در اختیار آنان قرار دهند. مدت همکاری کارکنان مذکور جزو ماموریت نامبردگان محسوب خواهد شد.
- ماده ۶۲- هزینه برگزاری انتخابات شوراها از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی است.
- ماده ۶۳- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران مکلف است برنامه های آموزشی انتخاباتی را که وزارت کشور ضروری تشخیص می دهد، همچنین کلیه اعلامیه ها و اطلاعیه های مربوط به انتخابات را از شبکه سراسری با محلی صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران پخش نماید.
- تبصره - کلیه وزارتخانه ها و سازمانها و نهادها و موسسات دولتی موظفند به منظور توجیه و آگاه نمودن مردم از چگونگی انتخابات شوراها، با وزارت کشور همکاری نمایند.
- ماده ۶۴- ماموران انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان انتخابات و حفاظت از صندوقهای رای می باشند. نیروهای نظامی و انتظامی حق دخالت در امور اجرایی و نظارت در انتخابات را ندارند.
- ماده ۶۵- وزارت کشور، استانداران، فرمانداران و دهداران به منظور حسن انجام انتخابات می توانند مامورینی جهت بازرسی و کنترل جریان انتخابات به طور ثابت یا سیار به حوزه های انتخابیه اعزام نمایند.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

- ۱۵ -

ماده ۶۶ - نحوه فعالیتهای تبلیغاتی انتخابات ، مدت زمان تبلیغات ، محدودیتهای و ممنوعیتهای و سایر شرایط و مقررات مربوط را آیین نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد نمود .

ماده ۶۷ - حداکثر ظرف دو سال پس از تصویب این قانون ، کلیه شوراها در سراسر کشور باید تشکیل شده باشد .

ماده ۶۸ - کلیه قوانین مربوط به شورای اسلامی به استثنای مواد مربوط به انجمن شهر که قبل از تصویب این قانون وضع شده است و قوانین معاینه لغو می گردد .

ماده ۶۹ - کلیه قوانین مربوط به تشکیلات و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهردار که قبل از تصویب این قانون وضع شده اند لغو می گردند .

ماده ۷۰ - در کلیه قوانین و مقررات جاری که نام انجمن شهر برده شده و وظایف و اختیاراتی به آنان واگذار شده باشد شورای شهر جایگزین و عهده دار انجام وظایف و اختیارات مربوط خواهد بود .

ماده ۷۱ - وزارت کشور مسئول اجرای این قانون است و آیین نامه اجرایی آن را تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رساند .

وزیر کشور

رئیس جمهور
